

Juha Arhinmäki
Isoisän liivintaskut ja
muuta kertomuksia

Isoisän liivintaskut ja muita kertomuksia

JUHA ARHINMÄKI

**Isoisän liivintaskut
ja muita kertomuksia**

Kansikuva: Juha Arhinmäki äidinisänsä L.A. Castrénin sylissä Kivisaarissa 1950-luvun alussa.

© 2017 Juha Arhinmäki

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-568-807-1

Sisällys

Lukijalle	7
Isoisän liivintaskut	9
Onnenmaa Viipuri	12
Hevosen nimeen	15
Kiitolaukkaa Terijoen Kuokkalan hiekkarannalla	19
Sotilasylioppilas	22
Kaikki isäni sodat	25
Papin poika	29
Midgårdsvägenin maahanmuuttajalapset	31
Autot ja Jeesus	35
Pikkuveli, puuankka ja Chelsea	38
Nukkuminen kannattaa aina	41
Hyvästi sukuarkisto!	45
Huono käytös	49
Sukupolvet	52
Kuubalaisia sikareita Tallinnasta	54
Latte-papat ja tiskaaja-isä	57
Isien ja poikien puheet	60
Koti hitas-talossa Länsi-Pasilassa	64
Kallen ja Paavon vaalit	67
Uimakaverit	71

Suloiset muistot	74
Mummolan herkut	76
Viimeinen matsi Stadikalla	79
Kansakoulu	82
Luokkatoverit	85
Jälki-istunto	88
Poikien Grand Tour	91
Nuoruuden loppu	96
Amerikkalainen unelma	100
Sturmanskie Gagarin	103
Elämäni kahviloissa	105
Suomen Kansan Demokraattinen Liitto	108
Kekkoseen voi luottaa	111
Tupakointi oli ihanaa	114
Tweedtakki	117
Miehen onni	120
Elämäni lihavana ihmisenä	123
Cinéma véritén pieni helmi	126
30 vuotta kertomuksia	129
Virkakielto ja armahdus	133
Pienet ilon hetket ministeriössä	136
Virkatoverit	139

Lukijalle

Sain ensimmäisen pakinoitsijan toimen viisikymmentä vuotta sitten. Ryhdyin kirjoittamaan vuonna 1967 luokkatoverini Jaakko Vartian kanssa pakinoita koulumme Norssin Veikko-lehteen kollektiivinimimerkillä *von Witzlebenin ystävät*. Hyvin alkanut yhteinen uramme katkesi kun Jaska jätti koulun ja myös toisen opinahjonsa, Oopperan balettikoulun. Hän ryhtyi toteuttamaan entistä vapaampia taideprojekteja underground-yhtye The Spermin liepeillä. Minä puolestani aloin kirjoittaa ja toimittaa elokuvaesittelyjä Helsingin teininuorison elokuvakerhoa varten.

Vasta vajaan kahdenkymmenen vuoden jälkeen minulle avautui uudelleen pakinoitsijan paikka Hakaniemen virastotalon lehdissä. Kirjoitin pitkään pakinoita ammattikasvatushallituksen/opetushallituksen lehtiin, vaikka olin alkuvaiheen jälkeen jättänyt nämä virastot taakseni. Seitsemän vuoden jälkeen palveluitani ei enää tarvittu, vaikka mieluusti olisin jatkanut. Ehkäpä hieman vanhanaikainen ja jo elämän kuluttama pikkuvirkamieshahmoni *J. Andersson* ei sopinut moderniksi pyrkivän ja koulutuspolitiikan rytminvaihdesta tavoitelleen viraston julkikuvaan.

Ryhdyin 1990-luvulla kirjoittamaan matkakirjeitä opetusministeriön NYT-henkilöstölehteen, mihin kansainvälistyvä valtionhallinto antoi hyviä mahdollisuuksia. Matkakirjeet vaihtuivat 2000-luvulla pieniksi

taskukirjoiksi, joihin kirjoitin lyhyitä kertomuksia ja jotka julkaisin Lasipalatsin Kirja kerrallaan -painossa. Kutsuin valitsemaani genreä raitiovaunu- ja metrokirjallisuudeksi, koska kertomukseni olivat muutaman pysäkinvälin mittaisia ja kirjat taskuun tai käsilaukuun sopivia.

Kun juuri kukaan ei enää ottanut metrossa taskusta kirjaa vaan älykännykän, ryhdyin blogistiksi. Kirjoitin vuosina 2013–2015 viikoittain blogin (myohempielama.blogspot.fi), joita luettiin varsin kohtuullisesti ja kommentoitiinkin minulle usein. Tämän kirjan syntysanat lausui nuorin veljeni Oskari, joka halusi että julkaisen ainakin sukua koskevat blogitarinat kirjan muodossa, koska muuten ne katoavat aikanaan minun mukanani. Hänkään ei uskonut, että kukaan seuraavien sukupolvien ihminen viitsisi etsiä bittiavaruudesta vanhoja blogejani. Minua ei tarvinnut houkutella pitkään uuteen pieneen kirjaprojektiin.

Kokosin tähän kirjaan blogiteksteistäni erityisesti ne, jotka kuvaavat perhepiiriä ja ystäviä. Muutoin olen noudattanut aina kestävää puolet pois -periaatetta. Muutokset alkuperäisiin teksteihin ovat vähäisiä. Nuorin poikani Jussi Käkkinen on auttanut minua kirjaprojektissa; yhdessä hänen kanssaan on aina hauskaa toteuttaa pieniä ja suuria kulttuurihankkeita.

Herttoniemenrannassa syyskuussa 2017

Juha Arhinmäki

Isoisän liivintaskut

Isoisä jää eläkkeelle ministeriöstä jokseenkin samaan aikaan 1950-luvun puolivälissä kuin me muutamme takaisin Helsinkiin kahden Tukholman-vuoden jälkeen. Hän rakastaa lapsia ja hänellä on nyt paljon aikaa minulle ja siskolle. Isovanhemmat asuvat suuressa, tummassa ja minusta kolkossa asunnossa Töölönkatu 34:ssä. Omassa kodissa uudessa talossa Munkkiniemessä on paljon valoisampaa. En vietä aterioiden lisäksi paljoakaan aikaa heillä kotona, sillä isoisä haluaa aina lähteä kanssani kaupungille toimittamaan asioita tai museoon tai ihan vain kävelemään.

Isoisän puvuissa on liivi ja niissä kaksi pientä mutta hyvin tarpeellista taskua. Toisessa on pieni nukke, joka tuo onnea, ja toisessa puolestaan pieni pillerirasia, josta hän ottaa joskus pillerin kielen alle. Luulen niiden olevan pastilleja ja pyydän sellaista itselleni, mutta isoisä kertoo pillereiden olevan dynamiittia ja että ne on tarkoitettu vain vanhoille miehille. Kotoa hän ottaa myös kävelykepin, jollaisia isoisät käyttävät.

Isoisällä on paljon tarinoita Helsingistä ja Viipurissa, ja minä kuuntelen niitä mielelläni. Yhteisillä retkillä on aina kohde: museo, Kaivopuiston salaiset portaat, Kahvila Tuuliviiri tai vain rakennus joka minun on hyvä tuntea. Toimimme aina rauhallisesti ja jos isoisä tapaa jonkun tutun, pitää minun kätellä kohteliaasti.

Töölönkadulla on Aallon vaatturiliike, jossa isoisä teettää pukunsa. Hän ottaa minut mukaan sovituksiin ja minusta vaatturiliikkeessä on hyvin kiinnostavaa. Koettelen kankaita ja yritän ymmärtää miten puku syntyy.

Kesäisin isovanhemmat asuvat pari viikkoa täysihoidossa kartanossa Hauholla. Kun perheeni on kesänvietossa samalla seudulla, teemme vierailuita heidän luokseen. Tässä täysihoidolassa asuu vain vanhoja ihmisiä ja siellä tulee olla meluamatta ja käyttäytyä muutenkin sievästi.

Isovanhemmat ostavat ensimmäisen oman asuntonsa vasta eläkepäivillä. Kun he muuttavat Kulosaareen uuteen matalaan kerrostaloon, emme enää lähde kaupungille seikkailemaan vaan kävelemme rantoja pitkin tai keskustelemme olohuoneessa. Hän lukee minulle Tuhannen ja yhden yön tarinoita; kirjassa on upeita kuvia joita suojaa silkkipaperi. Hänellä on myös ranskankielisiä kirjoja, joita hän lukee. Äiti on kertonut, että hän opiskelee sitkeästi ranskaa, mutta ei kuitenkaan opi sitä koskaan kunnolla niin kuin hänen kielellisesti lahjakas isosiskonsa, joka pyytää vielä melkein 90-vuotiaana ranskankielisiä dekkareita sairaalaan.

Isoisä puhuu kaikesta siitä mitä tapahtui lapsuudessa ja nuoruudessa. Rakastan kun hän kertoo mahonkisesta veneestä Viipurissa, poikien kiusanteosta venäjän tunteilla Ressussa, kasakoista Suurtorilla, tsaarin kuvan

Kirjassa kuvataan viiden sukupolven elämää Helsingissä. Neljäkymmentäkaksi kertomusta perhepiiristä, ystäivistä, poikakoulusta ja virkatoveruudesta.

Isoisän liivintaskut on Juha Arhinmäen neljäs lyhyistä tuokiokuvista koostuva teos.

